

ГИМНАЗИЈА
РАЗРЕД: ПРВИ
СМЈЕР: СВИ СМЈЕРОВИ
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: РУСКИ ЈЕЗИК (ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК)
пета година учења

Годишњи број часова: 72

Седмични број часова: 2

Ниво постигнућа: A2+

СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

Настава и учење страног језика подстичу развој радних навика, одговорности, самопоуздања и креативности, као и усвајање техника за самостално учење и напредовање. Између осталог, познавање више језика доприноси осјећају постигнућа, јача вјеру у сопствене могућности и проширује образовне, професионалне и животне могућности. Ученици развијају флексибилност и способност прилагођавања различитим комуникацијским контекстима. Учење страног језика доприноси развоју хармоничне личности ученика, ширењу сазнања и опште културе, те развоју моралних и естетских вриједности, као и интеркултуралне компетенције. Доприноси развоју културе лијепог понашања, хуманих односа међу људима, културе дијалога и свијести о значају мултикултурализма и плурилингвизма.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Настава руског језика у првом разреду гимназије има за циљ да ученицима омогући наставак и продубљивање раније стечених знања и вјештина, те да их подстакне на развој језичке и културолошке компетенције у складу са њиховим когнитивним могућностима и интересовањима.

- Ученик се оспособљава за основну комуникацију на руском језику у различитим животним ситуацијама, као и за разумијевање једноставних писаних и говорних порука.

- Подстиче се развој способности за усвајање и употребу страног језика као средства комуникације и средстава за стицање знања из других области.
- Настава има за циљ развијање самопоуздања у изражавању на страном језику, као и позитиван однос према учењу језика као цјеложивотног процесу.
- Посебна пажња усмјерава се на упознавање културе, традиције, обичаја и начина живота руског народа, чиме се развијају толеранција, интеркултурална осјетљивост и поштовање културних различитости.
- Руски језик се доживљава као средство које проширује комуникацијске могућности, доприноси бољем разумијевању свијета и пружа отворен приступ новим перспективама у образовању, култури, туризму и професионалном усмјеравању.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

У складу са развојним могућностима ученика и циљевима савремене наставе, посебни циљеви учења руског језика у првом разреду гимназије обухватају:

- Систематско проширивање рјечника и усвајање нових језичких структура
- Увјежбавање четири језичке вјештине: слушања, читања, говора и писања кроз обраду аутентичних и прилагођених текстова
- Подстицање активне комуникације на руском језику кроз дијалоге, описе, кратке презентације и писање једноставних текстова
- Оспособљавање ученика да учествују у једноставној комуникацији у свакодневним ситуацијама на руском језику
- Изражавање ставова, осјећања и намјера уз употребу одговарајућих језичких средстава
- Упознавање културе, умјетности, традиције и начина живота народа који говоре руски језик
- Развијање свијести о властитом културном идентитету и његовом мјесту у свијету, кроз поређење живота у Русији и код нас
- Подстицање толеранције и прихватање културних, религијских, језичких и друштвених различитости
- Подстицање анализе, поређења и вредновања језичких и културних садржаја
- Оспособљавање ученика за самостално учење, рефлексију и аргументовано изражавање мишљења
- Јачање самопоуздања и самопоштовања у процесу учења
- Подстицање сарадње у групном раду, као и развој одговорног и коректног понашања у школи и друштву
- Подстицање интересовања за учење руског језика кроз креативне и интерактивне активности као што су игре, драматизације и други облици стваралачког изражавања.
- Омогућавање ученицима да кроз језик изразе своје мисли, идеје и емоције на нов, стваралачки начин
- Подстицање емпатије, правичности и поштовања међу вршњацима
- Развијање принципа хуманог односа између полова

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

1. Знакомство (Упознавање)
2. Школьная жизнь (Школски живот)
3. Семья (Породица)
4. Повседневная жизнь (Свакодневни живот)
5. Отдых и путешествия (Одмор и путовања)
6. Спорт и здоровый образ жизни (Спорт и здрав начин живота)
7. В мире искусства (У свијету умјетности)
8. Известные русские и наши (Познати Руси и наши)

Наставна тема: Знакомство (Упознавање)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна и примијени основне фразе за представљање и упознавање у комуникацији са вршњацима и одраслима; - представи себе и/или друге особе - издвоји кључне информације из краћих дијалога (име, поријекло, занимање, године); - разликује формалне и неформалне начине представљања; - поставља кратка уобичајена питања и даје одговарајуће одговоре у ситуацијама упознавања; - процијени успјешност своје и туђе комуникације у сценама упознавања; 	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спаривати питања и одговоре; - у групи анализирати разлике у дијалозима (формална и неформална комуникација); - у групи анализирати представљања ученика и давати конструктивне коментаре; - у пару осмислити дијалог и попуњава празнине у већ постојећим дијалозима; - припремити и извести интервју са измишљеним другом из Русије; - драматизовати сцене упознавања у различитим ситуацијама; - осмислити анкету о начинима упознавања међу вршњацима; 	<p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Рачунарство и информатика</p>	<p>Тема:</p> <p>Комуникација и језик Фонетика и фонологија (са морфофонологијом) Акцентологија Језичка култура</p> <p>Интернет, комуникационе технологија и сигурност на интернету</p>

<ul style="list-style-type: none"> - учествује у дискусији о различитим начинима представљања и њиховој примјерености у конкретном контексту; - да конструктивну повратну информацију другу о његовом/њеном представљању у писаној или усменој форми; - користе друштвене мреже за успостављање комуникације са изворним говорницима. 	<ul style="list-style-type: none"> - истражити разлике у начинима представљања у различитим језицима; - написати кратак текст о себи; - дизајнирати постер на тему „Како се представити на руском“; - извршити самопроцјену уз помоћ контролне листе; - направити профил на некој од руских друштвених мрежа. 		
--	--	--	--

Наставна тема: Школьная жизнь (Школски живот)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује школске предмете, прибор, просторије у школи и инвентар; - препозна и користи основне фразе повезане са школом; - објасни када и који предмет има у току дана или седмице; - издвоји основне информације из распореда часова; - опише свој типичан школски дан; - састави распоред часова; - аргументовано изрази своје мишљење о предметима које воли или не воли; 	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именовати школски прибор, предмете, просторије и инвентар уз помоћ квиза са сликама; - саставити распоред часова у дигиталној форми; - препознавати кључне информација из текста и аудио записа (план препричавања, допуњавање реченица, одговори тачно/нетачно, одговарање на питања, постављање питање); - написати опис свог школског дана; 	<p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Рачунарство и информатика</p> <p>ВРОЗ</p>	<p>Тема:</p> <p>Језичка култура</p> <p>Интернет, комуникационе технологија и сигурност на интернету</p> <p>Учење и школски успјех</p>

<ul style="list-style-type: none"> - упореди школски систем у Русији и својој земљи (трајање часова, број предмета, начин оцјењивања, почетак и крај школске године, правила понашања); - дискутује о предностима и недостацима свог школског дана. 	<ul style="list-style-type: none"> - поредити школски живот у Русији и својој земљи кроз рад у групи; - осмислити дијалог на тему „Мој омиљени предмет“; - израдити постер „Мой школьный день“ са распоредом, сликама и кратким реченицама; - написати кратак састав о школском животу; - попунити контролну листу самопроцјене на крају наставне теме. 	Енглески језик	Education
---	--	----------------	-----------

Наставна тема: Семља (Породица)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - представи чланове породице по имену, узрасту, занимању и особинама; - користи основне ријечи и изразе за опис карактера; - препознаје и издваја основне податке о члановима породице (име, сродство, узраст, занимање, карактерне особине) у једноставном писаном или говорном тексту; - препозна ко је ко у породичном стаблу на основу кратких описа; 	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - читати кратак текст о породици (план препричавања, допуњавање реченица, одговори тачно/нетачно, одговарање на питања, постављање питања); - препознавати и именовати чланове породице кроз квиз са сликама и активности спаривања ријечи и слика; - у дијалозима попуњавати празнине типичним фразама за упознавање; - усмено и писмено представити своју породицу; 	<p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Рачунарство и информатика</p> <p>Енглески језик</p>	<p>Тема:</p> <p>Језичка култура</p> <p>Интернет, комуникационе технологија и сигурност на интернету</p> <p>Family</p>

<ul style="list-style-type: none"> - упореди своју породицу са породицом из текста или породицом друга; - аргументовано износи мишљење о свом односу са различитим члановима породице; - процијени улогу породице у његовом животу. 	<ul style="list-style-type: none"> - упоредити своју породицу са другом (у пару или групи): број чланова, активности, заједничко вријеме; - израдити породично стабло са именима и кратким описима чланова породице; - израдити мапу ума породичних односа; - дискутовати у групи о томе шта је најважније у породици; - попунити контролну листу самопроцјене на крају наставне теме. 		
--	---	--	--

Наставна тема: Повседневная жизнь (Свакодневни живот)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна и именује лексику везане за дневне активности; - опише свој дневни распоред; - издвоји редослијед активности из текста или звучног записа који описује нечију дневну рутину; - повезује вријеме и активност у тексту или распореду; - упореди свој дневни распоред са распоредом једног руског тинејџера; 	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - написати кратак састав „Мой день“; - слушати текст о нечијој дневној рутини и допунити распоред активности са временским одредницама; - направити Венов дијаграм и упоредити туђи дневни распоред са својим; - упаривати картице са временским одредницама и дневним активностима; 	<p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Историја</p> <p>Рачунарство и информатика</p>	<p>Тема:</p> <p>Језичка култура</p> <p>Стара Грчка и хеленизам Стари Рим (свакодневни живот)</p> <p>Интернет, комуникационе технологија и сигурност на интернету</p>

<ul style="list-style-type: none"> - изрази мишљење о томе да ли је нечији дневни распоред уравнотежен; - анализира сопствени начин организовања дана; - напише кратак састав о својој дневној рутини. 	<ul style="list-style-type: none"> - учествовати у групном разговору и анализирати сличности и разлике у свакодневним навикама; - прочитати дневни распоред другог ученика и изразити своје мишљење; - самостално процијенити свој распоред, заокружити здраве и нездраве навике и написати двије реченице о томе шта би могао да промијени; - направити мини-презентацију/ плакат о свом дану (са сликама, сатовима...); - попунити контролну листу самопроцјене на крају наставне теме. 	<p>ВРОЗ</p> <p>Енглески језик</p>	<p>Култура и слободно вријеме</p> <p>Contemporary life Leisure time</p>
---	--	-----------------------------------	---

Наставна тема: Отдых и путешествия (Одмор и путовања)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наведе називе држава и главних градова; - препозна и користи основну лексику везану за путовања, смјештај и туристичке услуге; - попуни формулар у хотелу са основним личним подацима; 	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - учествовати у географском квизу; - препознавати кључне информација из текста о хотелу (план препричавања, допуњавање реченица, одговори тачно/нетачно, одговарање на питања, постављање питање); 	<p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Рачунарство и информатика</p>	<p>Тема:</p> <p>Језичка култура</p> <p>Интернет, комуникационе технологија и сигурност на интернету</p>

<ul style="list-style-type: none"> - издвоји кључне податке (датум, број ноћења, цијена, врста услуге) из звучног записа или писаног дијалога на рецепцији; - опише своје реално или измишљено путовање; - резервише собу у хотелу (телефоном, уживо или онлајн); - упореди своје путовање са туђим; - аргументовано изрази мишљење о различитим типовима путовања и одмора; - дискутује о предностима и манама одређених туристичких дестинација; - осмисли туристички флајер или оглас за неку дестинацију на руском језику. 	<ul style="list-style-type: none"> - учествовати у игри асоцијација, повезивања слика и израза; - слушати кратке дијалоге у хотелу и одговарати на питања као што су: ко долази, шта тражи, колико ноћи остаје; - повезати исјечене реплике дијалога и логички их сложити у правилан редослијед; - симулирати ситуацију у хотелу, глумећи туристу; - попунити формулар у хотелу (на папиру или у електронској форми); - на основу питања саставити опис неког хотела; - написати састав на тему: „Моје омиљено путовање“; - у креативној радионици осмислити оглас туристичке агенције за неко путовање; - попунити контролну листу самопроцјене на крају наставне теме. 	ВРОЗ Енглески језик	Култура и слободно вријеме Travel
---	---	----------------------------	--

Наставна тема: Спорт и здоровый образ жизни (Спорт и здрав начин живота)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да:	Ученик ће:	Предмет:	Тема:
		Српски језик и књижевност	Језичка култура

<ul style="list-style-type: none"> - наведе врсте спортова или спортских активности којима се бави; - наведе навике које доприносе здравом животу; - опише свој однос према спорту и активностима којима се бави; - објасни зашто је здрав начин живота важан; - издваја појединачне информације из једноставних текстова или видеа о здравим навикама и активностима; - учествује у кратком дијалогу на тему спорта; - представи познатог спортисту; - анализира своје дневне навике и процјењује колико су оне здраве; - изрази свој став о спорту и здравом начину живота; - осмисли интервју са познатим спортистом. 	<ul style="list-style-type: none"> - препознавати кључне информација из текстова и дијалога на тему спорта (план препричавања, одговарање на питања, постављање питање, допуњавање празнина); - у пару водити дијалог на тему бављења спортом; - написати кратак опис својих спортских навика – шта ради, колико често и зашто; - анализирати сопствене навике и класификовати их као здраве или нездраве; - усмено или у форми мини-плаката представити познатог спортисту; - усмено изнијети своје мишљење: спорт је важан/није важан и објаснити зашто; - учествовати у дебати у пару: да ли је битније хранити се здраво или се бавити спортом; - у пару одиграти интервју у којем један ученик глуми спортисту, а други новинара; - направити табелу подијељену на „здраве“ и „нездраве навике“. 	<p>Историја</p> <p>Рачунарство и информатика</p> <p>ВРОЗ</p> <p>Енглески језик</p> <p>Физичко васпитање</p>	<p>Стара Грчка и хеленизам (Олимпијада)</p> <p>Интернет, комуникационе технологија и сигурност на интернету</p> <p>Култура и слободно вријеме Здрави животни стилови</p> <p>Leisure time</p> <p>Све теме</p>
--	--	---	--

Наставна тема: В мире искусства (У свијету умјетности)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна и наведе основну лексику за опис изгледа особе; - наведе врсте слика и жанрова (портрет, пејзаж, натюрморт, икона); - опише уметничко дјело (портрет, пејзаж или икону); - издваја кључне информације из једноставног описа слике или кратке биографије умјетника; - објасни ко је приказан на слици и шта слика приказује; - говори о изгледу личности на слици у односу на стварне биографске податке; - упоређи различита умјетничка дјела по теми, техници и емоцији; - изрази своје утиске и осјећања о умјетничком дјелу; - самостално излаже о умјетнику и његовом дјелу. 	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознавати кључне информација из текста о умјетничком дјелу; - погађати умјетничку слику на основу описа; - у групи описивати слику – шта је приказано, какве су боје и каква је атмосфера на слици; - на основу једноставне биографије умјетника попуњавати табелу (име, вијек, жанр, позната дјела); - слушати кратак аудио опис слике и препознавати детаље на основу слушања; - писати кратак опис слике (портрет или пејзаж) уз помоћ вођених питања; - интерпретирати слику описујући шта је приказано и какав утисак оставља слика; - поредити двије слике истог жанра; - припремити кратку усмену презентацију о одабраном умјетнику уз приказ његових дјела. 	<p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Рачунарство и информатика</p> <p>Ликовна култура</p> <p>ВРОЗ</p>	<p>Тема:</p> <p>Језичка култура</p> <p>Интернет, комуникационе технологија и сигурност на интернету</p> <p>Општи појмови у ликовној умјетности</p> <p>Умјетност средњег вијека</p> <p>Умјетност новог вијека</p> <p>Култура и слободно вријеме</p>

Наставна тема: Известные русские и наши (Познати Руси и наши)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује познате руске и наше личности из различитих области (нпр. Менделјејев, Тирило и Методије, Вук Караџић, Милутин Миланковић); - препозна биографске податке: гдје је неко рођен/а, шта је радио/ла, чиме се прославио/ла; - опише живот и дјело познате личности; - прати једноставан видео или презентацију о некој истакнутој особи и издваја кључне информације; - попуни табелу или профил познате особе (име, професија, гдје је живио, чиме се бавио); - учествује у краћем дијалогу о познатим личностима; - пореди једну руску и једну домаћу личност на основу њиховог доприноса, професије и вриједности; - изрази мишљење о некој личности и њеном значају; - истраже информације на руском језику о познатим личностима. 	<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спојити имена познатих личности са кратким биографским подацима; - у пару, учествовати у игри „Ко сам ја?“ одговарајући на питања како би открио коју личност представља; - на основу видеа или презентације издвојити кључне податке о представљеној личности; - написати кратку биографију по узору на модел (име, датум рођења, датум смрти, област, допринос); - упоредити једну познату руску и домаћу личност; - аргументовано образложити која личност је по његовом мишљењу оставила највећи утицај; - израдити постер или презентацију о познатој личности; - учествовати у симулацији интервјуа са познатом личношћу уз помоћ вјештачке интелигенције; - попунити контролну листу самопроцјене на крају наставне теме. 	<p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Хемија</p> <p>Рачунарство и информатика</p> <p>Географија</p>	<p>Тема:</p> <p>Језичка култура Постанак и развој српског књижевног језика</p> <p>Периодни систем елемената</p> <p>Интернет, комуникационе технологија и сигурност на интернету</p> <p>Опште физичко-географске одлике Земље</p>

Дидактичко-методичка упутства и препоруке

Настава руског језика у општем средњем образовању усмјерена је на развој комуникативне компетенције ученика, с посебним нагласком на повезивање когнитивних вјештина и практичне примјене језика. У складу са савременим образовним стандардима и методичким принципима, наставни процес је усмјерен на активно укључивање ученика, постепен развој свих језичких вјештина (усмено изражавање, разумијевање прочитаног текста, разумијевање говора и писмено изражавање), као и на примјену руског језика у реалним, животним ситуацијама. Сваком часу мора претходити јасно дефинисање циља, односно методичког задатка који наставник планира да оствари. Тај циљ треба да буде јасан и усклађен са очекиваним исходима учења, који су конкретни и мјерљив, а не општег или нејасног карактера.

Усмјереност на ученика и процес учења:

У средишту наставног процеса налази се ученик и његов активан однос према учењу. Наставник не представља искључиви извор знања, већ је модератор, савјетник и мотиватор, који упућује ученике на различите изворе знања и развија њихову самосталност у учењу. Подстицањем активне улоге ученика у настави остварује се дубље и трајније усвајање знања.

Интегрисани развој језичких вјештина:

Развој слушања, говора, читања и писања мора бити равномјеран и усклађен, с фокусом на комуникативни контекст. Језичке вјештине се развијају интегрисано (кроз аутентичне ситуације и материјале) и појединачно (када је потребна усмјерена вјежба), уз коришћење различитих типова задатака и активности.

Рецептивне вјештине (разумијевање прочитаног текста и говора):

Развијање рецептивних вјештина усмјерено је на разумијевање прочитаног или слушаног текста, било у цјелини или дјелимично. Пожељно је редовно примјењивати овај облик рада, користећи различите технике читања и слушања. Прије рада на тексту важно је направити увод ради активирања предзнања и мотивације ученика. Томе могу допринијети постављање хипотеза, разговор о теми, као и укључивање личних искустава ученика. Уколико су уз текст приложене слике, графикони или цртежи, они се морају анализирати и прокоментарисати. За провјеравање разумијевања и прочитаног и послушаног текста треба користити разноврсне вјежбе типа допуњавања, повезивања, избора одговора, одговора на питање и сл.

Продуктивне вјештине (усмено и писмено изражавање):

Циљ рада на продуктивним вјештинама јесте да ученици не само препознају, већ и активно користе језик. Неопходно је оспособити их за усмено и писмено изражавање на руском језику кроз комуникативне активности и симулацију различитих свакодневних ситуација. Материјал за комуникацију могу бити текстови, слике, фотографије, мапе, постери и слично. Фокус треба да буде на преношењу значења, а не искључиво на граматичкој тачности. Вјештини писања треба дати значај и као средству комуникације и као наставном циљу. Ученицима треба пружити довољно примјера за писање различитих врста текстова и подстицати их да воде писмене биљешке као подсјетнике.

Методе, облици и наставна средства:

Наставници су у обавези да у настави врше избор, прилагођавају и ефикасно користе разноврсне и савремене методе рада (метода демонстрације, илустрације, рада са текстом, дискусије, рјешавања проблема и др), облике рада (индивидуални, групни, у пару,

фронтални-овај посљедњи у најмањој могућој мјери) и наставна средства (аудио и видео материјал, илустрације, дигитални алати, постери, рјечници, интерактивне презентације и др).

Наставна средства треба прилагодити теми, очекиваним исходима и интересовањима ученика. Ученицима треба омогућити да и сами креирају дио наставног материјала, чиме се подстиче њихова мотивација и осјећај одговорности за процес учења.

Индивидуализација наставног процеса:

Настава мора бити прилагођена индивидуалним способностима, стиловима учења и нивоима постигнућа ученика. Неопходно је уочити разлике у знању, интересовањима и темпу рада ученика и према томе диференцирати задатке и активности. Силови учења (визуелни, аудитивни, кинестетички) морају бити узети у обзир приликом планирања наставе.

Атмосфера на часу:

Атмосфера на часу треба да буде подстицајна, опуштена и ослобођена осјећаја притиска или страха. Стимулативно окружење доприноси мотивацији, активирању потенцијала ученика и бољој комуникацији. Наставник треба да охрабрује ученике, гради њихово самопоуздање, кооперативност, културу дијалога, поштовање различитости и способност рјешавања конфликта и проблема.

Граматичка компетенција:

Граматика не представља сама по себи циљ наставе, већ подршку развоју комуникативне компетенције. У настави страног језика се примјењује индуктивни приступ – ученици на основу примјера сами уочавају језичке структуре и правила, која затим примјењују у комуникативним ситуацијама.

Употреба сложене граматичке терминологије (метајезика) треба бити сведена на минимум, а усвајање граматичких структура се реализује кроз комуникативне вјежбе, дијалоге, кратке текстове и симулације свакодневних ситуација.

Садржаји за реализацију у оквиру првог разреда општег образовања (пета година учења):

Фонетика:

Руска азбука – однос између звукова и слова. Правила изговор (обнављање). Типови интонационих конструкција: ИК-1, ИК-2, ИК-3, ИК-4.

Именице:

Систематизација именица мушког рода на сугласник (*студент, корабљ*), именица средњег рода на -о/-е (*окно, море*), именица женског рода на -а/-я (*стена, няня*). Локатив на -у/-ю: о береге / на берегу, о лесе / в лесу, о крае / на краю). Именице на -ий, -ие, -ия (*санаторий, армия, здание*). Именице женског рода на -ь (*кость, мать, дочь*). Именице на -анин / -янин (*гражданин, россиянин*). Именице мушког рода на -онок / -ёнок (*утёнок, телёнок*). Именице средњег рода на -мя (*имя, время*). Множина именица мушког и средњег рода на -А, -Я, -ЬЯ (*города, учителя, братья*). Локатив једине именица мушког рода на -у/-ю са приједлозима *в* и *на*: *на берегу, в лесу, на краю*. Именице pluralia tantum (*каникулы, брюки, шахматы*). Непромјенљиве именице (*кофе, кафе, такси, метро*).

Замјенице:

Систематизација личних и присвојних замјеница, укључујући и замјеницу *свой*. Показне замјенице (*этот, тот, такой*). Упитне замјенице (*какой, чей*).

Придјеви:

Описни придјеви. Тврда и мека промјена придјева (*новый, большой, синий; хороший*). Придјеви за означавање простора и времена (*сегодняшний, здешний*). кратки облик придјева (*рад, готов, занят, должен, болен*). Поређење придјева (*старше, моложе*).

Глаголи:

Инфинитив, инфинитивна основа. Презент, презентска основа/основа простог будућег времена; прва и друга конјугација. Прва и друга конјугација глагола (*читать, говорить*). Нерегуларна конјугација. Глаголски вид. Најчешће алтернације основе у презенту и простом будућем времену. Будуће вријеме глагола (сложено и просто). Прошло вријеме. Глаголи кретања (*идти/ходить, ехать/ездить, плыть/плавать, бежать/бегать, лететь/летать, нести/носить, вести/водить, везти/возить*). Прошло вријеме глагола *нести, везти, вести*. Акценат глагола, помјерање акцената. Глаголи кретања са префиксима (в-/вы-, при-/у-, пере-, по-). Повратни глаголи. Условни начин.

Бројеви:

Основни бројеви до 1000 и њихова употреба у најчешћим структурама за исказивање количине и времена са приједлозима *с-до; с-по; от-до; к*. Исказивање времена на часовнику у разговорном и службеном стилу. Акценат бројева, писање бројева ријечима. Редни бројеви. Промјена редних бројева. Писање датума. Промјена основних бројева: 1, 2, 3, 4, 5–20 и 30, 40, 90, 100, 500–900, 1000. Слагање броја и именице: *один дом, два (три, четыре) дома, пять домов; одна парта, две (три, четыре) парты, пять парт; один год, два (три, четыре) года, пять лет*.

Прилози:

Прилози и прилошке одредбе за мјесто, вријеме, начин и количину.

Помоћне врсте ријечи:

Приједлози (*в, о, на, над, под, без, во время, через, после, с, до, к, по, от, из, у...*), везници и везничке ријечи (*и, или, а, но, не только..., но и..., потому что, поэтому, что, чтобы, если, где, куда, который*), рјечце (*не, ни, ли, неужели, разве*).

Синтакса:

Реченица. Главни чланови реченице: субјекат и предикат. Управни и неуправни говор.

Употреба матерњег језика:

Матерњи језик се у настави користи само када је то неопходно за разумијевање или уштеду времена. У настави се даје приоритет употреби руског језика како би ученици били што више изложени његовом изговору и граматичким структурама. Разумијевању могу допринијети илустрације, фотографије, синоними, антоними, контекстуалне индиције, али и упоређивање са матерњим језиком.

Мотивација и васпитна функција наставе:

Мотивација ученика представља кључни фактор успјешности наставе. Наставник својим односом према ученицима, својом личношћу и методама подучавања утиче на њихову заинтересованост за учење. Васпитна функција наставе подразумева и развијање вриједности попут емпатије, толеранције, културе комуникације, плурилингвализма, мултикултуралности, критичког мишљења и одговорности.

Развијање међукултурне компетенције:

У циљу развијања међукултурне компетенције, важно је код ученика подстицати способност да препознају и упоређују елементе сопствене и стране културе. Потребно је радити на формирању позитивног и реалистичног става према представницима друге културе, као и на развијању вјештина посредовања и разумијевања у међукултурној комуникацији. Ученици треба да науче да изражавају поштовање према различитим вриједностима, обичајима и традицијама, као и да критички преиспитују и превазилазе културне стереотипе, чиме се ствара основ за толерантан и отворен приступ различитостима.

Праћење, вредновање и оцјењивање:

У настави руског језика праћење, вредновање и оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и актуелним правилником о оцјењивању ученика у настави као и полагању испита у средњој школи и принципима методике наставе руског језика.

Праћење, вредновање и оцјењивање представљају континуиран и систематичан процес који наставнику пружа релевантне податке о степену овладавања исходима, чиме се омогућава аналитичка процјена компетенција ученика у домену рецептивних (слушање и читање) и продуктивних (говор и писање) језичких вјештина, о могућим празнинама у знању, као и индивидуалним карактеристикама ученика (пажња, интересовање, памћење). Ове информације су кључне за индивидуализацију наставног процеса и прилагођавање метода рада.

На почетку школске године је пожељно извршити почетну процјену предзнања ученика, како би се ефикасно планирао наставни процес и дефинисали начини праћења и вредновања напредовања. Иницијалне провјере знања се не оцјењују.

Сам процес праћења, вредновања и оцјењивања се реализује кроз формативно и сумативно вредновање. Формативно вредновање подразумијева континуирано праћење ученичких постигнућа путем различитих инструмената као што су нпр. пројектни задаци, портфолио, самоевалуација, дијагностички тестови и др. Насупрот томе, сумативно вредновање се проводи на крају одређеног периода (наставне теме, полугодишта, наставне године) и обухвата писане и усмене провјере постигнућа ученика, као и друге облике провјере који омогућавају јасну процјену остварености исхода.

Формативно вредновање није ограничено само на праћење резултата ученика, већ представља и средство за унапређење наставног процеса. Оцјењивање треба да буде функционално, повезано са свакодневним активностима на часу и усмјерено ка унапређењу знања, а не само евидентирању грешака. Наставници треба да разликују учено од наученог: учено се односи на препознавање језичких структура, док научено укључује њихову правилну употребу у контексту. Исто важи и за вокабулар — усвојеност се огледа у употреби ријечи у различитим комуникативним ситуацијама.

У настави је важно пратити не само крајњи резултат, већ и однос ученика према раду, његов труд, ангажовање и активност током часа. Вредновање обухвата и редовност у изради домаћих задатака, као и ниво самосталности и тачности у раду. Наставник континуирано анализира реализоване часове, са циљем да унаприједи своју наставну праксу, а у томе му помажу провјере остварености исхода на крају часа, као и квалитативне и квантитативне анализе постигнућа ученика.

Усмене провјере се реализују током сваког наставног часа — кроз рад у пару, групни и индивидуални рад. Оне подстичу активније учешће ученика у говорној продукцији и доприносе развоју комуникативних вјештина. Оцјене из усменог одговора треба да буду одраз

ученикове активности на часу, а не из класичног испитивања. Уколико ученик није довољно активан, наставник га може директно испитати како би стекао увид у његово знање.

Писане провјере обухватају низове задатака објективног типа, контролне радове, диктате, писане текстове на дату тему (кратак есеј, састав, расправа, извјештај и сл).

Препоручује се израда рубрике за вредновање и оцјењивање писаних састава, јер ће се на тај начин повећати објективност и осигурати да сви ученици буду вредновани на основу истих критеријума и стандарда. Пошто се у рубрици наводе елементи (нпр. конкретан граматички садржај, вокабулар, лексичке конструкције, правопис, организованост текста и др) који се вреднују и дескриптори за испуњеност истих, ученици не само да ће знати шта се од њих очекује и на основу чега ће бити вредновани и оцјењени, већ ће им то помоћи да се фокусирају на важне аспекте писања

Приликом израде задатака исти треба да буду различитих типова и нивоа. С обзиром да је владање вокабуларом, лексичким конструкцијама и граматичким садржајем услов за развој комуникативне компетенције, потребно је да се ова знања у писаним провјерама провјеравају у контексту, а не нпр. путем низа изолованих реченица или превођењем.

Наставник не оцјењује познавање граматичких правила, већ искључиво примјену у комуникативним ситуацијама. Нпр. ако желимо провјерити да ли ученик влада правилима прошлог глаголског облика, можемо тражити од њега да опише неку ситуацију која се догодила јуче.

Вредновање треба да буде праћено благовременом и конструктивном повратном информацијом која се односи на конкретне ученичке активности и резултате, а не на личност ученика.

Ученици на почетку школске године треба да буду упознати са системом праћења и оцјењивања. Поред традиционалних провјера знања, оцјењује се и активност на часу, ангажовање у групном раду и напредак у рецептивним и продуктивним вјештинама. Све активности вредновања треба да буду интегрисане у наставни процес тако да подстичу мотивацију ученика и подрже њихов развој.

Број часова по теми:

Оквирни број часова за реализацију тема није дефинисан. Наставник ће приликом планирања и програмирања наставних садржаја, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме и сл, одредити број часова потребан за њихову реализацију у оквиру теме. Теме чине обавезни дио Наставног програма, али немају обавезујући карактер што се тиче редослиједа њихове реализације.

Међупредметно повезивање:

У Наставном програму су дати приједлози наставних предмета и тема са којима се може извршити међупредметно повезивање са наставним предметом Руски језик. Међутим, наставник може остварити и међупредметно повезивање које није експлицитно предвиђено Програмом, уколико уочи да оно доприноси бољем разумијевању наставног садржаја и развоју компетенција ученика.

Литература:

- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске
- Приручници, граматике и рјечници

- Садржаји (аудио, видео, текстови) са интернета - при избору садржаја са интернета у настави страног језика, наставник треба да води рачуна да они буду усклађени са темом, циљем и исходима часа, као и са узрастом, језичким нивоом, интересовањима и могућностима ученика, водећи се тиме да исти омогућавају комуникативни приступ и индивидуализација наставе. Поред тога, важно је узети у обзир техничке услове рада, поузданост извора и безбједност на интернету.